

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO. 410.014.02.2021

Pan Wojciech Rudalski
Wójt
Urząd Gminy w Paradyżu
ul. Konecka 4
26-333 Paradyż

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/053 - Wdrażanie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”¹

---

¹ Dalej: PPCP, Program.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Paradyżu ² , ul. Konecka 4, 26-333 Paradyż
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Rudalski, wójt, od 30 października 1998 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki organizacyjno-techniczne wdrażania PPCP. 2. Działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP. 3. Proces weryfikacji wniosków o przyznanie dofinansowania.
Okres objęty kontrolą	Od 29 lipca 2019 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym terminem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sylwia Piechota, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LLO/80/2021 z 6 maja 2021 r. 2. Katarzyna Kaczkowska, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LLO/81/2021 z 6 maja 2021 r.

(akta kontroli str.1-7)

² Dalej: UG, Urząd

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

W okresie objętym kontrolą wójt zapewnił odpowiednie warunki techniczne i organizacyjne realizacji programu PPCP. Prowadzony w Urzędzie punkt obsługi umożliwiał mieszkańcom, zgodnie z postanowieniami porozumienia zawartego z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi⁵, złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach Programu oraz uzyskanie wsparcia wyznaczonych i przygotowanych merytorycznie pracowników. W Urzędzie prowadzono również działania informacyjno-edukacyjne na temat realizacji PPCP, które skupiały się głównie na zamieszczaniu ogłoszeń na stronie internetowej Gminy oraz rozdysponowaniu broszur informacyjnych i prowadzeniu punktu informacyjnego w budynku Urzędu. W 2019 r. zorganizowano również jedyne spotkanie z mieszkańcami w tym zakresie. Jednakże w trakcie pandemii COVID-19 działania te zostały znacznie ograniczone, a informacje na stronie internetowej nie były aktualizowane. Poza ww. nie przyjęto dodatkowych rozwiązań zmierzających do dotarcia z informacją i edukacją do mieszkańców. Prowadzone w badanym okresie działania zmierzające do identyfikacji budynków, których właściciele mogliby być zainteresowani instalacją odnawialnych źródeł energii i termomodernizacją, nie spowodowały wpływu do Urzędu wniosków o uzyskanie dofinansowania w ramach PPCP. NIK ocenia pozytywnie fakt, że Gmina równolegle realizowała inne projekty przynoszące wymierne efekty w postaci m.in. modernizacji źródeł ciepła w gospodarstwach domowych, montażu instalacji fotowoltaicznych bądź kolektorów słonecznych.

Wbrew obowiązkowi wynikającemu z porozumienia z dnia 12 lipca 2019 r. oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE⁶ nie zostało zawarte z WFOŚiGW porozumienie w zakresie powierzenia przetwarzania danych osobowych. Gmina, pomimo wystąpienia przez WFOŚiGW z inicjatywą sporządzenia aneksu do porozumienia, umożliwiającego Gminie ubieganie się o uzyskanie środków finansowych na pokrycie kosztów realizowanych zadań wskazanych w aneksie, do dnia rozpoczęcia kontroli NIK, nie podjęła działań w celu zawarcia aneksu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Warunki organizacyjno-techniczne wdrażania PPCP

1.1. W dniu 12 lipca 2019 r. Gmina Paradyż⁸ zawarła porozumienie z WFOŚiGW w zakresie wspólnej realizacji PPCP na terenie Gminy w celu obsługi wnioskodawców w procesie składania wniosków i uzyskiwania dofinansowania. Gmina nie uzyskiwała wsparcia finansowego na promocję oraz wdrażanie PPCP. Porozumienie przewidywało pokrycie kosztów realizacji nałożonych obowiązków z środków własnych Gminy. W grudniu 2020 r. WFOŚiGW wystąpił do Gminy z inicjatywą sporządzenia aneksu do porozumienia, uwzględniającego zmiany w PPCP, które m.in. przewidywały wzmocnienie współpracy z gminami, zmiany

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: WFOŚiGW.

⁶ Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1, ze zm., dalej: RODO.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: Gmina.

w realizowanych zadaniach oraz umożliwiły uzyskanie środków finansowych na pokrycie kosztów realizowanych zadań⁹. Do dnia rozpoczęcia kontroli wójt nie podjął działań w celu zawarcia aneksu.

(akta kontroli str. 56-66, 367-370)

1.2. W obowiązującym w okresie objętym kontrolą regulaminie organizacyjnym UG¹⁰ nie uwzględniono realizacji zadań związanych z PPCP. Zadania te zostały przypisane w zakresach czynności, uprawnień i odpowiedzialności łącznie trzem pracownikom zatrudnionym w UG na samodzielnych stanowiskach ds. zagospodarowania przestrzennego, drogownictwa i inwestycji, tj.: dwóm referentom ds. budownictwa odpowiednio od 26 września 2019 r. i od 24 września 2019 r. oraz jednemu referentowi od 16 listopada 2020 r. W związku z długotrwałą nieobecnością dwóch pracowników zadania w zakresie PPCP łącznie przez niespełna 12 miesięcy wykonywał jeden pracownik¹¹, a przez siedem miesięcy – dwóch pracowników¹².

(akta kontroli str. 8-52, 292-298)

Wójt na podstawie art. 411 ust. 10r ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹³ upoważnił (w dniu 30 października 2020 r.) kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paradyżu¹⁴ oraz dwóch pracowników GOPS (w dniu 9 listopada 2020 r.) do prowadzenia postępowań w sprawach ustalenia wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej, w tym do wydawania zaświadczeń dla osób, które zamierzają złożyć wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub WFOŚiGW. W 2020 i 2021 r. GOPS zakupił licencję na oprogramowanie informatyczne dedykowane do wystawiania przedmiotowych zaświadczeń.

(akta kontroli str. 53-55, 340-352)

1.3. W latach 2019 – 2021 pracownicy UG wyznaczeni do realizacji zadań związanych z PPCP uczestniczyli łącznie w sześciu szkoleniach organizowanych przez WFOŚiGW, w tym w czterech w 2019 r., jednym w 2020 r., jednym w 2021 r.¹⁵ Dwóch pracowników brało udział w trzech szkoleniach, zaś jeden - w jednym¹⁶. Ponadto, przed przystąpieniem przez Gminę do realizacji PPCP w 2018 r., pracownik Urzędu uczestniczył w szkoleniu kierowanym do energetyków gminnych, którego przedmiotem było m.in. zapoznanie się z PPCP.

(akta kontroli str. 107-129, 424)

1.4. W badanym okresie Gmina podejmowała działania mające na celu identyfikację właścicieli budynków zainteresowanych montażem nowoczesnych źródeł ciepła i odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizacją budynków. W marcu 2021 r. Gmina z wykorzystaniem kwestionariuszy ankiet zidentyfikowała łącznie 317 gospodarstw domowych, z czego: 293 mieszkańców zainteresowanych było montażem instalacji fotowoltaicznej, 67 – kolektorami słonecznymi, 30 -

⁹ Gmina mogła uzyskać od 50 do 100 zł za każdy złożony przez nią lub bezpośrednio przez wnioskodawcę wniosek o podwyższony poziom dofinansowania w ramach PPCP wraz z wydanym zaświadczeniem o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. Wysokość dofinansowania uzależniona była od tego, czy wniosek został złożony za pośrednictwem Gminy, czy też bezpośrednio do WFOŚiGW oraz która gmina wydała załączone zaświadczenie.

¹⁰ Zarządzenie nr 39/2018 Wójta gminy Paradyż z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy w Paradyżu.

¹¹ Jeden pracownik z związku ze zwolnieniem lekarskim, urlopem macierzyńskim i urlopem rodzicielskim przebywał na zwolnieniu lekarskim od 6 marca 2020 r., zaś drugi pracownik w związku ze zwolnieniem lekarskim i urlopem macierzyńskim przebywał na zwolnieniu w okresie od 21 października 2020 r. do 23 marca 2021 r.

¹² W okresie od 24 września 2019 r. do 5 marca 2020 r. i w okresie od 24 marca do 10 maja 2021 r., tj. do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych.

¹³ Dz.U. z 2020 r., poz. 1219, ze zm.

¹⁴ Dalej: GOPS.

¹⁵ W 2020 i 2021 r szkolenia odbyły się online.

¹⁶ W jednym szkoleniu uczestniczył pracownik realizujący zadania PPCP od 16 listopada 2020 r.

wymianą pieca na piec z biomasą, 88 – montażem pomp ciepła. Jak wyjaśnił wójt, podczas zbierania ankiet mieszkańcy byli informowani o możliwości uzyskania dofinansowania z PPCP oraz z innych źródeł. Gmina przymierzała się w tym czasie do realizacji projektu i uzyskania dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020¹⁷, dzięki któremu, zdaniem wójta, ww. osoby mogłyby na korzystniejszych warunkach zamontować odnawialne źródła energii w swoich domach.

(akta kontroli str. 130-156, 334-339, 425-431.)

W Gminie, w 2019 r. podczas planowania realizacji projektu dofinansowanego w ramach RPOWŁ¹⁸ obejmującego wymianę pieców oraz termomodernizację budynków w wyniku badania ankietowego zidentyfikowano 165 właścicieli, z których 22 ostatecznie podpisało stosowne umowy z Gminą. Wójt wyjaśnił, iż w trakcie spotkania informacyjnego dotyczącego projektu udzielano również informacji o PPCP, jednakże uczestnicy nie wykazali dalszego nim zainteresowania. Gmina w styczniu 2021 r. podpisała umowę o dofinansowanie ww. projektu¹⁹ przewidującą otrzymanie wsparcia z środków RPOWŁ na poziomie 100 % kosztów kwalifikowalnych zadania oraz wkład własny Gminy odpowiadający wydatkom niekwalifikowalnym²⁰. Odpowiedzialną za realizację projektu, w tym m.in. za wybór wykonawcy i dokonanie rozliczeń finansowych była Gmina.

Jak wyjaśnił wójt, mieszkańcy indywidualnie ponieśli koszty opracowania świadectwa charakterystyki energetycznej budynków. Będą również uczestniczyć w pokryciu niekwalifikowalnych kosztów podatku VAT, a także innych niekwalifikowalnych wydatków, jeżeli takie powstaną na etapie realizacji²¹. Po rozstrzygnięciu przetargu na wybór wykonawcy i ustaleniu ostatecznych kwot, zostaną podpisane z mieszkańcami umowy zobowiązujące ich m.in. do pokrycia wskazanych kosztów.

(akta kontroli str. 157-163, 334-339, 432-471)

Gmina, prowadząc działania identyfikacyjne nie wykorzystywała informacji z GOPS. Nie posiadała również informacji, ilu właścicieli budynków kwalifikowałoby się do uzyskania podwyższonego poziomu dofinansowania w ramach PPCP.

Na terenie Gminy zidentyfikowano sześć budynków wielorodzinnych, których właściciele mogliby być zainteresowani w przyszłości uczestnictwem w PPCP.

Jak wyjaśnił wójt, są to jedyne budynki wielorodzinne na terenie Gminy i z uwagi na możliwość bieżącego określenia ich stanu technicznego i rodzaju ogrzewania identyfikacja nie wymagała prowadzenia dodatkowych weryfikacji.

(akta kontroli str. 334-339, 373-384, 386-390)

1.5. W siedzibie UG utworzono jedyny na terenie Gminy punkt informacyjny PPCP, w którym zapewniono mieszkańcom komputer przenośny z dostępem do Internetu, umożliwiający złożenie wniosku o dofinansowanie oraz wydruk generowanego dokumentu. Dostęp do urządzenia był zabezpieczony hasłem, na sprzęcie zainstalowany był program antywirusowy z aktualną licencją.

Pracownicy Urzędu realizujący zadania PPCP posiadali upoważnienia do przetwarzania danych osobowych w zakresie wykonywania obowiązków służbowych

¹⁷ Dalej: RPOWŁ.

¹⁸ „Zmniejszenie zanieczyszczeń w Gminie Paradyż i Żyrardów poprzez wymianę źródeł ciepła” w ramach RPOWŁ, oś priorytetowa: IV. Gospodarka niskoemisyjna, poddziałanie IV.4 Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń.

¹⁹ Umowa o dofinansowanie projektu Nr UDA-RPLD.04.04.00-10-0011/20-00 w ramach RPOWŁ z dnia 21.01.2021 r.

²⁰ Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu podatek od towarów i usług (VAT) stanowił jedyny wydatek niekwalifikowalny dla modernizowanych źródeł ciepła na terenie Gminy Paradyż.

²¹ Zgodnie z warunkami otrzymania dofinansowania z RPOWŁ wydatkiem niekwalifikowalnym będą również wydatki dotyczące robót niezwiązanych z wymianą źródła ciepła przekraczające 300 PLN za 1 m² powierzchni użytkowej budynku lub przekraczające 45 tys. zł dla budynku.

na stanowisku pracy i poleceń przełożonego. Zasady bezpieczeństwa informacji oraz przetwarzania danych osobowych w Urzędzie zostały określone w polityce bezpieczeństwa informacji oraz instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych przyjętej zarządzeniem wójta z dnia 6 października 2020 r.²²

Gmina nie podpisała natomiast umowy z WFOŚiGW w zakresie powierzenia przetwarzania danych osobowych pomimo, że obowiązek ten został przewidziany w porozumieniu z dnia 12 lipca 2019 r.

(akta kontroli str. 67-73, 164-291, 334-339)

1.6. W związku z pandemią COVID-19, wójt zarządzeniem nr 34/2020 z dnia 27 sierpnia 2020 r. ustalił, w UG plan działań w celu ograniczenia ryzyka związanego z narażeniem na SARS-CoV-2 w pracy²³, który w ramach zapewnienia bezpieczeństwa w kontakcie z klientem przewidywał m.in. ograniczenie czasu bezpośredniego kontaktu, zastosowanie środków ochrony indywidualnej oraz środki do dezynfekcji. Ponadto zalecał m.in. wykorzystywanie komunikacji elektronicznej, ograniczenie do minimum bezpośrednich kontaktów z osobami spoza Urzędu, a w przypadku, gdy jest on konieczny – informowanie osób o obowiązujących w UG zasadach.

Jak wyjaśnił Wójt, mieszkańcy w celu złożenia wniosku lub uzyskania konsultacji w zakresie PPCP wchodzili do budynku pojedynczo, zgłaszali potrzeby w biurze podawczym, skąd informowano urzędnika o konieczności przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcem. Jak wyjaśnił kierownik GOPS, powyższe zasady kontaktu z mieszkańcem poprzez biuro podawcze obowiązywały również w zakresie wydawania zaświadczeń o dochodach przez GOPS, którego siedziba mieści się w budynku Urzędu. Zapewniony był również kontakt telefoniczny z pracownikami UG upoważnionymi do udzielania informacji w zakresie PPCP oraz pracownikami GOPS w zakresie wystawiania zaświadczeń.

(akta kontroli str. 34-38, 299-305, 334-339, 410-411)

1.7. Rada Gminy Paradyż nie uchwaliła gminnego programu wymiany pieców węglowych i wspierania termomodernizacji budynków mieszkalnych. W 2015 roku przyjęto natomiast plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2015-2020 dla Gminy Paradyż²⁴, który zakładał poprawę jakości powietrza, zmniejszenie zużycia energii finalnej oraz podniesienie efektywności energetycznej. PGN rekomendował realizację 16 działań, których szacowany koszt wynosił łącznie 27.593,3 tys. zł, w tym m.in.: montaż pomp ciepła, rozwój rozproszonych źródeł energii (kolektory słoneczne, mikro instalacje), ograniczenie niskiej emisji z budynków mieszkalnych, termomodernizację budynków, rozwój budownictwa pasywnego i energooszczędnego. PGN zakładał, że głównym adresatem ww. zadań oraz ponoszącym koszty ich realizacji będą mieszkańcy, zaś zadaniem Gminy będzie przede wszystkim działalność promocyjna i edukacyjna, wsparcie procesu inwestycyjnego lub przygotowanie i przeprowadzenie inwestycji. Uchwalenie PGN wynikało z ubiegania się Gminy o dofinansowanie projektów związanych z gospodarką niskoemisyjną w ramach RPOWŁ. Do 2021 r. Gmina zrealizowała łącznie trzy projekty inwestycyjne polegające na wymianie źródeł ciepła i montażu

²² Do 5 października 2020 r. w Urzędzie obowiązywało zarządzenie nr IV/51/2015 Wójta gminy Paradyż z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy w Paradyżu.

²³ Zarządzenie nr 34/2020 Wójta Gminy Paradyż z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie ustalenia planu działania w celu ograniczenia ryzyka związanego z narażeniem na SARS-CoV-2 w pracy – Urzędzie Gminy w Paradyżu.

²⁴ Uchwała nr IX/52/2015 Rady Gminy Paradyż z dnia 16 września 2015 r. w sprawie uchwalenia „Planu gospodarki niskoemisyjnej na lata 2015-2020 dla Gminy Paradyż” zmieniona uchwałą nr XIV/95/2016 Rady Gminy Paradyż z dnia 28 stycznia 2016 r., dalej: PGN.

odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach domowych na terenie Gminy²⁵. Łączny koszt zadań wyniósł 2.586,7 tys. zł, w tym otrzymane dofinansowanie - 1.974,8 tys. zł, wkład własny Gminy - 154 tys. zł, wkład mieszkańców - 457,9 tys. zł. W wyniku zrealizowanych projektów, w 122 gospodarstwach domowych zamontowano instalacje fotowoltaiczne, w 15 kolektory słoneczne, w 15 kotły na biomasę, zaś w ośmiu wymieniono nieekologiczne źródła ciepła na pompy ciepła. Z kolei, w 2020 r. Gmina przystąpiła do realizacji projektu²⁶, którego planowanym efektem jest zmodernizowanie kolejnych 22 źródeł ciepła²⁷. Ponadto w maju 2021 r. Gmina złożyła wniosek o dofinansowanie projektu²⁸ z zakładanym efektem montażu 193 mikroinstalacji fotowoltaicznych, 35 instalacji kolektorów słonecznych, 30 instalacji kotłów na biomasę oraz 84 pomp ciepła.

(akta kontroli str. 306-327, 334-339, 373-385, 472-473)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Gmina, wbrew obowiązki określone w § 6 porozumienia z dnia 12 lipca 2019 r. nie zawarła z WFOŚiGW umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych, pomimo że Fundusz w dniu 12 sierpnia 2019 r. przesłał do Gminy projekt ww. umowy. Powyższe działanie było również niezgodne z art. 28 ust. 3 RODO.

(akta kontroli str. 67-73)

Wójt wyjaśnił, iż Gmina nie zawarła porozumienia z powodu dużej rotacji pracowników zajmujących się PPCP. Ponadto wskazał, iż Gmina w trakcie kontroli NIK podjęła działania mające na celu podpisanie umowy.

(akta kontroli str. 334-339)

NIK wskazuje, że zadaniem wójta jest zapewnienie efektywnych mechanizmów przekazywania ważnych informacji w obrębie struktury organizacyjnej jednostki oraz prowadzenie nadzoru nad wykonaniem zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji, zgodnie z zaleceniem standardów B.11 i D.17 określonych w załączniku do komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych²⁹. Ww. nieprawidłowość natury formalnej nie spowodowała negatywnych skutków.

2. Gmina, pomimo wystąpienia przez WFOŚiGW w dniu 15 grudnia 2020 r. z inicjatywą sporządzenia aneksu do porozumienia, uwzględniającego wprowadzone zmiany w PPCP oraz umożliwiającego Gminie ubieganie się o uzyskanie środków finansowych na pokrycie kosztów realizowanych zadań wskazanych w aneksie, do dnia rozpoczęcia kontroli NIK, nie podjęła działań w celu zawarcia aneksu.

Dopiero w trakcie kontroli NIK w dniu 19 maja 2021 r. Gmina wystąpiła do Funduszu z prośbą o przesłanie projektu aneksu do porozumienia z 12 lipca 2019 r. Otrzymany w dniu 20 maja 2021 r. dokument, poza możliwością

²⁵ W latach 2015-2016 realizowano projekt: „Montaż fotowoltaicznych mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących odnawialne źródła energii w gminie Paradyż” dofinansowany z środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, w latach 2018-2021 realizowano dwa projekty dofinansowane z RPOWŁ: „Odnawialne źródła energii na terenie Gminy Paradyż i Żarnów - pompy ciepła” oraz „Odnawialne źródła energii na terenie Gminy Paradyż i Żarnów”.

²⁶ Projekt „Zmniejszenie zanieczyszczeń w Gminie Paradyż i Żarnów poprzez wymianę źródeł ciepła” realizowany w ramach RPOWŁ, opisany w pkt. 1.4. wystąpienia.

²⁷ Przewidywane efekty rzeczowe obejmują: zainstalowanie w czterech gospodarstwach domowych na terenie Gminy powietrznych pomp ciepła, w 10 – pieca na ekogroszek V klasy, w trzech – pieca gazowego z przyłączeniem do sieci, w trzech – pieca gazowego ze zbiornikiem zewnętrznym, w dwóch – pieca na biomasę oraz modernizację instalacji CO w 15 gospodarstwach domowych, w 10 – instalacji CWU, docieplenie ścian w czterech gospodarstwach, w trzech - docieplenie stropu pod poddaszem i w jednym – docieplenie podłogi.

²⁸ „Montaż instalacji OZE na terenie gmin Żarnów i Paradyż”.

²⁹ Dz. Urz. MF Nr 15 poz. 84.

uzyskania zwrotu ww. kosztów, zakładał również pokrycie od 1 kwietnia 2021 r. przez WFOŚiGW kosztów uruchomienia i prowadzenia przez Gminę punktu konsultacyjno-informacyjnego. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych aneks nie został podpisany przez Gminę.

(akta kontroli str. 56-62, 74-88)

Jak wyjaśnił wójt, brak odpowiedzi na grudniową inicjatywę Funduszu wynikał z niedopatrzenia pracownika, który przebywał w tym czasie w izolacji domowej, a po powrocie do pracy w natłoku obowiązków pozostawił wiadomość bez odpowiedzi.

(akta kontroli str. 334-339)

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym okresie wójt zapewnił odpowiednie warunki organizacyjne i techniczne realizacji PPCP. Utworzony punkt obsługi umożliwił mieszkańcom złożenie wniosku o dofinansowanie oraz uzyskanie wsparcia merytorycznie przygotowanych pracowników. Ponadto zgodnie z wymogami zmienionej wersji PPCP wójt zapewnił zakup w GOPS dedykowanego programu do wydawania zaświadczeń o dochodach dla osób uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania. Gmina nie zawarła jednak wbrew obowiązkowi wynikającemu z ww. porozumienia oraz rozporządzenia RODO porozumienia z WFOŚiGW w zakresie powierzenia przetwarzania danych osobowych. Ponadto Gmina do dnia wszczęcia kontroli nie podjęła żadnych działań zmierzających do podpisania aneksu do porozumienia z dnia 12 lipca 2019 r. wprowadzającego zmiany w realizacji Programu pomimo, że Fundusz, w ramach ww. aneksu umożliwił Gminie ubieganie się o uzyskanie środków finansowych na pokrycie kosztów realizowanych zadań. Działania te podjęto dopiero w trakcie kontroli NIK, jednak do dnia zakończenia czynności kontrolnych stosowny aneks nie został podpisany przez Gminę.

OBSZAR

2. Działania informacyjno-edukacyjne propagujące wiedzę o PPCP

Opis stanu faktycznego

2.1. W 2019 r. Gmina przeprowadziła z mieszkańcami jedno spotkanie informacyjne zachęcające do uczestnictwa w PPCP. Spotkanie przeprowadzono na terenie siedziby UG przy udziale przedstawiciela WFOŚiGW. Urząd nie posiadał informacji, o liczbie uczestników spotkania. Jak wyjaśnił wójt, panująca od 2020 r. pandemia COVID-19 uniemożliwiła organizację kolejnych spotkań w tym zakresie.

Ponadto w celu przekazywania informacji o PPCP wykorzystywano stronę internetową Gminy³⁰ oraz GOPS³¹. Nie uruchamiano natomiast informacyjnych punktów mobilnych.

(akta kontroli str. 334-339, 373-384, 386-390, 421)

2.2. Przed budynkiem UG oraz w jego głównym holu brak było oznaczenia miejsca, gdzie mieszkańcy mogą uzyskać informacje o PPCP oraz wsparcie w zakresie przygotowania wniosków o dofinansowanie. Oznaczenie takie znajdowało się natomiast przed wejściem do pomieszczenia zlokalizowanego na pierwszym piętrze budynku Urzędu, w którym znajdował się punkt informacyjny PPCP. Jak wyjaśnił wójt, mieszkańcy Gminy informację, gdzie mają się udać w celu uzyskania pomocy w zakresie Programu, uzyskiwali w biurze podawczym znajdującym się na parterze przy wejściu do budynku.

(akta kontroli str. 334-339)

³⁰ Adres (na dzień wyświetlenia 24 maja 2021 r.): <http://www.gminaparadyz.pl/asp/program-czyste-powietrze,109,,1>

³¹ Adres (na dzień wyświetlenia 24 maja 2021 r.): <http://www.paradyz.gopsinfo.pl/index.php?menu=7205#0>

2.3. W Gminie nie opracowano strategii działań informacyjnych i wspomagających w celu przekonania mieszkańców do skorzystania z dofinansowania w ramach PPCP.

Jak wyjaśnił wójt, *Gmina Paradyż jest małą wiejską gminą zatrudniającą niewielką ilość pracowników bez podziału na poszczególne wydziały, a systemy wymiany ważnych informacji jest zapewniany w bezpośrednim kontakcie z pracownikiem.* Informacje na temat programu rozpowszechniane były za pośrednictwem strony internetowej Gminy. Nie podejmowano jednak dodatkowych działań, celem poinformowania o możliwości uzyskania dofinansowania osób o niskich dochodach. W drodze bezpośredniego kontaktu z mieszkańcami, do dnia 15 maja 2020 r. rozdano 65 ze 100 broszur informacyjnych otrzymanych z WFOŚiGW. Po zmianie warunków Programu Gmina nie występowała do WFOŚiGW o przekazanie kolejnych materiałów informacyjnych. Jak wyjaśnił wójt, w okresie pandemii mieszkańcy chętniej korzystali z informacji zamieszczonych na stronie internetowej, ograniczając kontakty bezpośrednie z pracownikami Urzędu.

(akta kontroli str. 170, 326- 331, 386-390)

2.4. W związku z pandemią COVID-19, pozostawiono możliwość bezpośrednich kontaktów z mieszkańcami gminy w Urzędzie, które jak wyjaśnił wójt, odbywały się przy reżimie sanitarnym. Informacje o PPCP udzielano również telefonicznie (szczegóły opisano w pkt. 1.6. wystąpienia) oraz za pośrednictwem strony internetowej. Nie wprowadzono innych dodatkowych rozwiązań, celem dotarcia z edukacją i informacjami o PPCP do mieszkańców.

(akta kontroli str. 334-339, 386-390)

2.5. Gmina nie brała udziału w pilotażach związanych z wprowadzaniem nowych rozwiązań w PPCP.

(akta kontroli str. 334-339)

2.6. W dniu 12 listopada 2020 r. na tablicy ogłoszeń w GOPS udostępniono informacje o rozpoczęciu wydawania zaświadczeń o dochodach dla osób uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania. W trakcie trwania kontroli NIK, informacja taka została również opublikowana na stronie internetowej GOPS³².

(akta kontroli str. 334-339, 360-363)

2.7. Na stronie internetowej Gminy, w sposób widoczny został zamieszczony baner informujący o PPCP, prowadzący do opublikowanych ogłoszeń, w których umieszczono m.in. informację o utworzonym na terenie UG punkcie informacyjnym oraz podstawowe dane na temat Programu dotyczące m.in. jego celu i odbiorców, rodzaju przedsięwzięć objętych dofinansowaniem, podstawowych warunków Programu oraz danych potrzebnych do złożenia wniosku. Ponadto zamieszczono link do strony internetowej PPCP w serwisie „gov.pl”³³ umożliwiający uzyskanie bieżących informacji o Programie.

(akta kontroli str. 326-331)

2.8. Z budżetu Gminy nie poniesiono wydatków na działania informacyjne i edukacyjne związane z PPCP.

(akta kontroli str. 423)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

³² Adres (na dzień wyświetlenia 24 maja 2021 r.): <http://www.paradyz.gopsinfo.pl/index.php?menu=7205#0>

³³ Adres (na dzień wyświetlenia 26 maja 2021 r.): <http://czystepowietrze.gov.pl/wez-dofinansowanie/>.

W badanym okresie Gmina zapewniła dostęp mieszkańcom do informacji o warunkach i zasadach realizacji PPCP poprzez organizację spotkań, przekazywanie materiałów informacyjnych oraz przede wszystkim za pośrednictwem strony internetowej i punktu informacyjnego w Urzędzie. Jednakże w trakcie pandemii COVID-19 działania te zostały znacznie ograniczone, a informacje na stronie internetowej nie były aktualizowane. Poza ww. działaniami nie przyjęto dodatkowych rozwiązań zmierzających do dotarcia z informacją i edukacją do mieszkańców.

3. Proces weryfikacji wniosków o przyznanie dofinansowania

3.1. W Urzędzie nie opracowano i nie wdrożono wewnętrznej procedury przyjmowania i rejestrowania wniosków o dotację w ramach PPCP.

Jak wyjaśnił wójt, wynikało to z niewielkiego zainteresowania Programem. Przyjęto natomiast niesformalizowane zasady postępowania w tym zakresie dotyczące m.in. prowadzenia rejestrów złożonych wniosków oraz ich numeracji.

W badanym okresie, tylko w jednym przypadku (w lutym 2020 r.) mieszkaniec Gminy zwrócił się do pracownika Urzędu o udzielenie wsparcia w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie w ramach PPCP. Pracownik Urzędu pomógł wnioskodawcy w wypełnieniu wniosku, który następnie po wydrukowaniu został przez wnioskodawcę zabrany.

Jak wyjaśnił referent ds. budownictwa, wnioskodawca zabrał dokument w celu uzyskania podpisu współwłaściciela budynku na wymaganych załącznikach, następnie poinformował Urząd o złożeniu wniosku bezpośrednio do WFOŚiGW. Po trzech miesiącach wnioskodawca ponownie zgłosił się do pracownika Urzędu o pomoc w sporządzeniu korekty wniosku. Korekta również została złożona bezpośrednio przez mieszkańca do WFOŚiGW.

(akta kontroli str. 373-384, 477)

W wyjaśnieniach wójt wskazał, że brak zainteresowania programem PPCP był spowodowany skomplikowaną procedurą oraz niskim poziomem dofinansowania. *Gmina Paradyż stara się pozyskać dofinansowania korzystniejsze dla mieszkańca, w których mieszkaniec musi jedynie podpisać umowę na realizację projektu. Pozostałymi kwestiami takimi jak wybór wykonawcy, złożenie wniosku o płatność czy rozliczenie dofinansowania zajmuje się Gmina bez udziału mieszkańców. W programie PPCP mieszkaniec ma więcej dokumentów do uzupełnienia, zebrania danych technicznych o budynku, co zniechęca i sprawia trudności mieszkańcom.*

(akta kontroli str. 386-390)

3.2. W badanym okresie (do dnia rozpoczęcia kontroli³⁴) do GOPS wpłynęły łącznie dwa żądania wydania zaświadczeń o dochodach przez wnioskodawców uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania, tj. po jednym w 2020 i 2021 r.³⁵ Postępowania te zakończyły się wydaniem wnioskowanych zaświadczeń. Wójt nie posiadał informacji, czy wszyscy wnioskodawcy, którzy otrzymali ww. zaświadczenia złożyli wnioski o dofinansowanie w ramach PPCP, ani czy zaświadczenia wydawane były osobom, które ze względu na położenie budynku zobowiązane były do złożenia wniosku o dofinansowanie do WFOŚiGW właściwego dla miejsca położenia budynku.

(akta kontroli str. 373-384, 393-409, 412-418)

³⁴ Na dzień 10 maja 2021 r.

³⁵ W trakcie kontroli NIK do dnia 17 czerwca 2021 r. do GOPS wpłynęły kolejne trzy żądania wystawienia zaświadczeń.

3.3. Wszystkie zaświadczenia wydane zostały za pomocą programu dedykowanego do obsługi PPCP zainstalowanego w GOPS dostarczonego przez komercyjnego dostawcę³⁶, który posiadał homologację Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej do obsługi systemów do świadczeń rodzinnych w gminach. Gmina nie otrzymała od WFOŚiGW informacji wskazujących na konieczność wyboru danego dedykowanego systemu. Ww. zaświadczeniom numeracja nadawana była w programie przez upoważnionego pracownika GOPS zgodnie z zasadami przyjętym w GOPS, pozwalającymi na zachowanie jej unikatowości. Program pozwalał na wygenerowanie zestawienia wydanych zaświadczeń. W badanym okresie nie wystąpiły przypadki wydania zaświadczenia bez użycia dedykowanego programu informatycznego.

(akta kontroli str. 386-390, 401-409, 474-475)

Zaświadczenia były wydawane w terminie do siedmiu dni (tj. odpowiednio piątego i szóstego dnia od złożenia żądania) tj. nie później niż w terminie określonym w art. 217 ust. 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1990 r. – Kodeks postępowania administracyjnego³⁷.

Jak wyjaśniła kierownik GOPS, nie wystąpiły problemy w wydawaniu zaświadczeń. Przy ich wystawianiu GOPS korzystał z danych z rządowej platformy Emp@tia, do której dostęp umożliwiał obsługiwany program informatyczny.

(akta kontroli str. 391-392, 401-409, 417)

3.4. – 3.8. W badanym okresie do Urzędu nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie w formie pożyczki lub w formie dotacji ani w obu tych formach finansowania łącznie. Żaden beneficjent nie zwrócił się również o udzielenie pomocy przy rozliczeniu otrzymanego dofinansowania. W Urzędzie nie zlecano weryfikacji wniosków podmiotom zewnętrznym, w tym osobom fizycznym.

(akta kontroli str. 373-384, 420)

3.9. - 3.11. Gmina nie przysyłała do WFOŚiGW wniosków o wypłatę środków oraz raportów o liczbie wydanych zaświadczeń i przekazanych wniosków o dofinansowanie. Obowiązujące porozumienie z dnia 12 lipca 2019 r. nie przewidywało możliwości uzyskania z WFOŚiGW środków finansowych na pokrycie kosztów realizowanego zadania, gmina zaś nie podpisała aneksu do porozumienia w tym zakresie.

W badanym okresie z budżetu Gminy wydatkowano łącznie 1,3 tys. zł na realizację zadań w ramach PPCP, w tym 0,7 tys. zł na zakup oraz szkolenie z obsługi programu dedykowanego do wydawania zaświadczeń o dochodach w GOPS oraz 0,6 tys. zł na pokrycie kosztów podróży służbowych pracowników Urzędu związanych z udziałem w szkoleniach dotyczących Programu.

(akta kontroli str. 332-333, 340-352)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny powyższego obszaru, ze względu na fakt, że Gmina w badanym okresie udzieliła tylko jednemu mieszkańcowi wsparcia w sporządzaniu wniosku o dofinansowanie, zaś w GOPS do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych wystawiono tylko dwa zaświadczenia o dochodach dla osób, które zamierzają złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania.

³⁶ Zakupione oprogramowanie „Czyste powietrze (CP)” stanowiło integralną część (moduł) oprogramowania firmy Sygnity SA wykorzystywanego w GOPS do realizacji świadczeń rodzinnych.

³⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

- Uwagi   Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
- Wnioski   1. Zawarcie przez Gminę z WFOŚiGW umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych w zakresie realizacji PPCP.
2. Zawarcie przez Gminę aneksu do porozumienia z 12 lipca 2019 r. uwzględniającego zmiany w PPCP.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie wyko-
nania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 28 czerwca 2021 r.

Kontroler
Sylvia Piechota
Specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektora
Piotr Woźniak

.....
podpis